

Beheerplan Voordelta

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

19 juli 2007 / rapportnummer 1827-93

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Staatssecretaris van Verkeer en
Waterstaat
t.a.v. mw. J.C. Huizinga-Heringa
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

uw kenmerk
-

uw brief
26 februari 2007

ons kenmerk
1827-92/Br/gl

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Beheer-
plan Voordelta en de aanvulling daarop

doorkiesnummer
(030) 234 76 21

Utrecht,
19 juli 2007

Geachte mevrouw Huizinga-Heringa,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) en een passende beoordeling ten behoeve van de besluitvorming over het beheerplan Voordelta. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Beheerplan Voordelta

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Beheerplan Voordelta en de aanvulling daarop

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Beheerplan Voordelta en de aanvulling daarop,

uitgebracht aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Beheerplan Voordelta,

de secretaris

ir. J.M. Bremmer

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 19 juli 2007

INHOUDSOPGAVE

1. OORDEEL OVER HET MER	1
2. TOELICHTING OP HET OORDEEL	2
2.1 Gebruik van het MER voor het Beheerplan.....	2
2.2 Ontwikkelingen rondom de Voordelta, cumulatie en externe werking.....	3
2.2.1 Cumulatie	3
2.2.2 Morfologische effecten door aanleg Maasvlakte 2 en uitvoering Kierbesluit Haringvliet.....	4
2.2.3 Passende beoordeling Maasvlakte 2 in relatie tot Eideereenden	4
2.2.4 Externe werking en voedselreservering voor de Waddenzee.	5
2.3 Maatregelen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen.....	6
2.3.1 Schelpdiervisserij en dynamisch beheer.....	6
2.3.2 Visserij met een staand want en zeezoogdieren	7
2.3.3 Boomkorvisserij met schepen < 260 PK.....	7
2.3.4 Maatregelen gericht op Grijze en Gewone Zeehond	8
2.3.5 Maatregelen gericht op diverse vormen van recreatie	8
2.4 Opmerkingen over het beheerplan.....	9
2.4.1 Handreiking Beheerplannen Natura 2000-gebieden.....	9
2.4.2 Voor welke handelingen geldt het Beheerplan als afwegingskader?.....	9
2.5 Monitoring en evaluatie	10
2.5.1 Afstemming monitoringsprogramma's	10
2.5.2 Toetsingskader significantiegrenzen	10

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 26 februari 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1a Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 mei 2007 waarin de termijn van het advies wordt verlengd in verband met de aanvulling op het MER
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 42 d.d. 28 februari 2007
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. OORDEEL OVER HET MER

Rijkswaterstaat en de provincies Zuid-Holland en Zeeland moeten een beheerplan opstellen voor het Natura 2000-gebied Voordelta. De Voordelta ligt voor de kust van Zuid-Holland en Zeeland. In de Voordelta moet tevens, op grond van de PKB Maasvlakte II, de compensatie voor Maasvlakte 2 plaatsvinden. De PKB geeft hiervoor reeds de locatie aan. Het beheerplan moet inzicht geven in de gebruiksmogelijkheden van het gebied en de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelen¹ te bereiken. De looptijd van het beheerplan is 6 jaar.

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER (waaronder de passende beoordeling) en de aanvulling aanwezig is.**

De passende beoordeling is van goede kwaliteit, vooral de informatie over het voorkomen van soorten en habitattypen. Het MER beschrijft voornamelijk de effecten van de activiteiten zoals beschreven in het ontwerpbeheerplan. Het MER is dus niet gebruikt om een brede visie op het *actief* behalen van de instandhoudingsdoelen neer te zetten, in samenhang met activiteiten en autonome ontwikkelingen in aanpalende gebieden en de ecologische functie van de Voordelta binnen het Natura 2000-netwerk. Hoewel dit geen essentiële tekortkoming is, vindt de Commissie dit wel een gemiste kans.

Aanvulling

De Commissie heeft tijdens de toetsing aangegeven dat op een aantal punten essentiële informatie in het MER ontbrak. Het ging om de beschrijving van de effecten van activiteiten buiten de Voordelta en autonome ontwikkelingen, die, in cumulatie, het behalen van de doelstellingen negatief kunnen beïnvloeden. Het betrof daarbij met name de morfologische veranderingen die in het gebied verwacht worden en de effecten van vertroebeling, met name in cumulatie met de aanleg van de tweede Maasvlakte.

Rijkswaterstaat is in de notities 'Aanvullende informatie Plan-MER en Passende Beoordeling Beheerplan Voordelta' d.d. 29 juni 2007, 'Effecten van zandwinning MV 2 op schelpdieretende vogels' d.d. 20 juni 2007 en 'Morfologische ontwikkeling Haringvlietmonding in relatie tot zeehonden' d.d. 27 juni 2007 (hierna: de aanvulling) ingegaan op deze punten. De Commissie is van mening dat de essentiële informatie in het MER en de aanvulling aanwezig is.

Belangrijke bevindingen

Morfologische veranderingen in relatie tot zeehonden

De aanleg van de tweede Maasvlakte, naijleffecten van de Deltawerken en het Kierbesluit Haringvliet brengen morfologische veranderingen in de Voordelta met zich mee. De Commissie heeft een nadere toelichting gevraagd over de veranderingen in ligging, hoogte en omvang van droogvallende platen en de consequenties daarvan voor de instandhoudingsdoelstellingen voor Grijs Zeehond en Gewone Zeehond.

De aanvulling maakt duidelijk dat de omvang van de droogvallende platen in het mondingsgebied van het Haringvliet volgens de modelvoorspellingen niet achteruitgaat en op langere termijn (2020) waarschijnlijk zal toenemen.

¹ De ontwerp-instandhoudingsdoelen zijn gepubliceerd in het Ontwerpbesluit Voordelta d.d. 27 november 2006

Nadelige effecten van vertroebeling op Eidereenden.

Het MER en de aanvulling geven aan dat vertroebeling door de zandwinning voor Maasvlakte 2 gevolgen heeft voor de schelpdieren, het voedsel van Eidereenden. De eidereendpopulatie neemt hierdoor een aantal jaren met maximaal 4% af. De effecten worden als niet-significant beoordeeld. De Commissie meent echter dat de mogelijke tijdelijke afname gevolgen kan hebben voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstelling, zoals geformuleerd in het ontwerp-aanwijzingsbesluit. Zij adviseert de Eidereend expliciet te betrekken bij de verdere uitwerking van de bescherming van de rustgebieden en bij de besluitvorming over de schelpdiervisserij.

Schelpdiervisserij

In het beheerplan wordt schelpdiervisserij niet toegestaan, tenzij monitoring en onderzoek uitwijzen dat er meer dan voldoende schelpdieren aanwezig zijn voor de vogels en aangegeven kan worden hoeveel er beschikbaar is om op te vissen. De Commissie betwijfelt of dit 'dynamisch beheer' de zekerheid zal bieden dat significante gevolgen vanwege de schelpdiervisserij zijn uit te sluiten, vooral op Scholekster en Eidereend, die landelijk gezien in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. De voedselvoorradenproblematiek in relatie tot de schelpdiervisserij is zeer complex. Deze effectrelaties dienen volgens de Commissie aan de orde te komen in de Habitattoets die in het kader van de vergunning voor de schelpdiervisserij op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (verder Nbw) nodig is.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Gebruik van het MER voor het Beheerplan

Volgens de Commissie is de meerwaarde van een plan-MER voor een beheerplan vooral gelegen in de strategische visie. Het MER moet dan:

- een overzicht geven van de ecologische functie van het gebied in het Natura 2000-netwerk en de instandhoudingsdoelen die daaruit (via kernopgaven en algemene doelen) voortkomen;
- een inventarisatie geven van het huidige gebruik en beheer en relevante autonome ontwikkelingen binnen en buiten het gebied (van natuurlijke oorsprong en door menselijke ingrijpen) die van invloed zijn op het abiotische en biotische systeem;
- de knelpunten bepalen die het behalen van de doelen in de weg kunnen staan.

Pas dan volgen de stappen:

- bepalen welke maatregelen mogelijk zijn om de knelpunten op te lossen, welke daarvan onvermijdelijk zijn en waar keuzemogelijkheden (alternatieven) bestaan;
- bespreken van de effecten van de maatregelen en de alternatieven.

Het MER zou zo het fundament kunnen vormen voor de punten 3 t/m 5 (confrontatie en visie) van het programma van eisen voor beheerplannen².

In het onderhavige MER blijft een confrontatie van de hoofddoelstelling (het uitwerken van de instandhoudingsdoelstellingen in omvang, ruimte en tijd) met de overige belangen achterwege. Ook de functie van de Voordelta in het Natura 2000-netwerk ontbreekt in het MER. Wat zijn nu precies de ecologische sleutelfactoren binnen de Voordelta die bepalend kunnen zijn voor de landelijke staat van instandhouding van bepaalde habitattypen en soorten? In welke gevallen is een offensieve benadering nodig om verbeteropgaven of “lastige” behoudopgaven te verwezenlijken?

In het MER en het ontwerpbeheerplan wordt ingezet op maatregelen om de verstoring van de rust te beperken. Andere (externe) effecten en daarop gerichte maatregelen zijn in het MER niet onderzocht. De aspecten waar de beheerders van het gebied weinig grip op hebben, maar die wel van belang zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Voordelta, worden niet geadresseerd. Te denken valt aan PCB-gehalten in zeezoogdieren (als eindschakel in de voedselketen), de verzuring van zeeën door CO₂ en de morfologische veranderingen die in het gebied worden verwacht.

2.2 Ontwikkelingen rondom de Voordelta, cumulatie en externe werking

2.2.1 Cumulatie

In het hoofdstuk Cumulatie van de passende beoordeling ligt de focus vooral op cumulatie van de effecten van de verschillende gebruiksfuncties binnen de Voordelta³. De Commissie mist echter diepgaande informatie over activiteiten *buiten* de Voordelta die mogelijk de realisering van de doelstellingen binnen de Voordelta beïnvloeden.

De belangrijkste ontwikkelingen betreffen de aanleg van de tweede Maasvlakte en het Kierbesluit Haringvliet⁴. Het Kierbesluit komt naar verwachting in de planperiode tot uitvoering. De bestemmingsplan- en vergunningprocedures voor de ontwikkeling van Maasvlakte 2 zijn momenteel gaande. Ten tijde van het opstellen van het MER en de passende beoordeling voor het Beheerplan Voordelta waren de rapporten over de aanleg van Maasvlakte 2 nog niet definitief. Inmiddels zijn de MER'en voor de aanleg en de inrichting openbaar. De gevolgen daarvan voor toekomstig beheer van de Voordelta moesten volgens de Commissie nog beschreven worden. In de aanvulling zijn deze punten behandeld (zie de volgende paragrafen).

² Handreiking Beheerplannen Natura 2000-gebieden van het ministerie van LNV

³ Overigens wordt in inspraakreacties 4 (Gemeente Schouwen-Duiveland) en 8 (Gemeente Goedereede) opgemerkt dat evenementen niet zijn meegenomen.

⁴ De positieve gevolgen van het Kierbesluit zoals verbetering van de intrekbaarheid voor trekvis zijn wel behandeld.

2.2.2 Morfologische effecten door aanleg Maasvlakte 2 en uitvoering Kierbesluit Haringvliet

Het MER

Het MER vermeldt dat de uitvoering van het Kierbesluit en de aanleg van Maasvlakte 2 belangrijke consequenties kunnen hebben voor de morfologie. De consequenties van die morfologische ontwikkelingen op de ligging en structuur van habitattypen en de daarmee samenhangende instandhoudingsdoelen worden echter niet onderzocht. Ook de wijze waarop met maatregelen op ongewenste ontwikkelingen kan worden gereageerd of geanticipeerd blijft onbesproken.

De Voordelta is in morfologische zin geen statisch gebied⁵. Er treden veranderingen op die deels nog steeds een gevolg zijn van de Deltawerken. De uitvoering van het Kierbesluit Haringvliet en de aanleg van Maasvlakte 2 zullen eveneens veranderingen in de morfologie veroorzaken. Deze morfologische veranderingen kunnen belangrijke consequenties hebben voor het beheer van het gebied. De voorspellingen indiceren dat de voor de zeehonden belangrijke droogvallende plaatgebieden in de Voordelta niet in omvang achteruit gaan. Voor het mondingsgebied van het Haringvliet is dit niet duidelijk, omdat de informatie in het MER ontoereikend is⁶. De Commissie heeft geadviseerd hier in de aanvulling op in te gaan.

De aanvulling

Uit de aanvulling en informatie uit het daaraan ten grondslag liggend rapport⁷ blijkt dat de omvang van het gebied van droogvallende platen in het mondingsgebied van het Haringvliet volgens de modelvoorspellingen niet achteruitgaat en op langere termijn (2020) waarschijnlijk zal toenemen. De onzekerheid van de voorspellingen is echter groot, met name wat betreft de omvang en hoogte van met laagwater droogvallende gebieden.

- De Commissie adviseert ten behoeve van de evaluatie de eventuele verandering in areaal en hoogteligging van de oppervlakte H1140 (bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten) te monitoren en na te gaan of de uitkomsten aanleiding geven tot aanvullende maatregelen om de instandhoudingsdoelen voor Grijs Zeehond en Gewone Zeehond te realiseren.

2.2.3 Passende beoordeling Maasvlakte 2 in relatie tot Eidereenden

Het MER

De Commissie vroeg zich af in hoeverre de bevindingen van de nieuwe passende beoordeling⁸, die in het kader van de aanleg van Maasvlakte 2 is uitgevoerd, doorwerken in het MER en het Beheerplan Voordelta. Ook meende de Commissie dat de nadelige effecten van vertroebeling op Eidereenden⁹ niet zijn meegenomen. In cumulatie met Maasvlakte 2 is volgens de Commissie de realisatie van de instandhoudingsdoelstelling voor Eidereenden in de Voordelta

⁵ Zie ook het Alkyon rapport "Kwantitatieve analyse prognose morfologische ontwikkeling Voordelta"

⁶ Ook het MER Aanleg Maasvlakte 2 is onduidelijk, omdat de tekst en de tabellen 11.5 t/m 11.8 in de Bijlage Kust en Zee" niet met elkaar in overeenstemming zijn.

⁷ WL rapport Z3959 "Onderbouwend onderzoek MER Maasvlakte-2, onderdeel morfologie (update mei 2007)"

⁸ op grond van de Doorsteekvariant

⁹ Gemiddeld ca. 4% afname gemiddeld over acht jaar in fase 1 en gemiddeld 1,2% afname in fase 2 (bron: passende beoordeling Maasvlakte 2).

niet voldoende gewaarborgd¹⁰. De Commissie heeft geadviseerd hier in de aanvulling aandacht aan te besteden.

De aanvulling

In de aanvulling is beschreven dat vertroebeling door de zandwinning gevolgen heeft voor de ontwikkeling en het vleesgewicht van schelpdieren, het voedsel van Eidereenden. De eidereendpopulatie neemt hierdoor gedurende een aantal jaren met 0-4% af.

De Commissie meent dat de mogelijke (tijdelijke) afname gevolgen kan hebben voor het halen van de instandhoudingsdoelstelling¹¹ voor de Eideend in de Voordelta zoals opgenomen in het ontwerpaanwijzingsbesluit. In de passende beoordeling staat dat het aantal in de meeste seizoenen onder het instandhoudingsdoel ligt. Dat betekent dat, mede gezien de mogelijke (tijdelijke) populatieafname door de zandwinning voor Maasvlakte 2, maatregelen nodig zijn om het instandhoudingsdoel actief te realiseren. In het ontwerpbeheerplan en de aanvulling wordt aangegeven dat dit mogelijk is door het aanwijzen van de Hinderplaat en de Bollen van de Ooster en een grote zone daaromheen als rustgebied.

In het ontwerpbeheerplan wordt gesteld dat het voor de kwaliteit van het leefgebied cruciaal is om de voedselvoorraden in de voedselgebieden van de Eideend op peil te houden. De Commissie ondersteunt dit, maar geeft aan dat niet bekend is wat de draagkracht van de voorgestelde rustgebieden is voor Eidereenden. Zijn de voedselvoorraden toereikend om de behoudopgave in deze delen van de Voordelta duurzaam te realiseren? In dit kader wijst de Commissie er op dat het gebied waar Eidereenden pleisteren een groter gebied beslaat dan de foerageergebieden zoals genoemd in de aanvulling en het beheerplan¹².

■ Vanwege de cruciale rol van de voedselvoorraden en de onbekendheid met de draagkracht van de rustgebieden Hinderplaat en Bollen van Ooster adviseert de Commissie de Eideend expliciet te betrekken bij (1) de verdere uitwerking van de bescherming van de rustgebieden en (2) de besluitvorming over de schelpdiervisserij.

2.2.4 Externe werking en voedselreservering voor de Waddenzee

De passende beoordeling geeft voldoende informatie over de externe werking van het gebruik en de maatregelen in de Voordelta op andere gebieden in het Nederlandse Natura 2000-netwerk.

In de passende beoordeling wordt een link gelegd met het Waddengebied¹³: "in het geval van schelpdieretende en visetende vogels zou vanuit het voorzorgsbeginsel en de voedselreserveringsbenadering effecten op de Waddenzee voorkomen kunnen worden door de effecten van de kokkelvisserij in de Voordelta extra te beperken dan alleen ter waarborging van de lokale populaties".

¹⁰ Mede gelet op de zeer ongunstige staat van instandhouding, het huidige niveau van overwinterende Eidereenden onder de instandhoudingsdoelstelling en de onduidelijke effecten van schelpdiervisserij. Zie ook de passage hierover in inspraakreactie nr. 34 van het Zuid-Hollands Landschap.

¹¹ Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gem. 2500 vogels (ontwerpaanwijzingsbesluit)

¹² Zie p. 105-106 in Poot *et al.* 2006. Zeevogels in de Voordelta in 2004/05 en 2005/06. Nulmeting in het kader van monitoring en evaluatie Programma, PMR.

¹³ De passage over beperkte opvangcapaciteit en voedselconcurrentie (p.154 passende beoordeling) heeft uitsluitend betrekking op de Scholekster. De (buffer)functie voor andere normaliter in Waddenzee of Noordzeekustzone verblijvende schelpdieretende vogels en visetende vogels is onbekend.

De Voordelta kan in tijden van voedselschaarste in andere kustecosystemen een bufferfunctie vervullen voor schelpdieretende en visetende watervogels¹⁴.

- De Commissie adviseert om bij de toetsing van de schelpdiervisserij aan de instandhoudingsdoelstellingen ook de gevolgen voor Waddenzee en Noordzeekustzone mee te wegen. De draagkracht van de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Voordelta voor schelpdier- en visetende vogels dient in samenhang te worden beoordeeld.

2.3 Maatregelen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen

2.3.1 Schelpdiervisserij en dynamisch beheer

Het beheerplan stelt dat schelpdiervisserij niet wordt toegestaan, tenzij monitoring en onderzoek uitwijzen dat er meer dan voldoende schelpdieren aanwezig zijn voor de vogels en aangegeven kan worden hoeveel er beschikbaar is om op te vissen. Dit wordt 'dynamisch beheer' genoemd. Er is in dat geval nog wel een vergunning op grond van de Nbw vereist.

Er mag dus alleen gevestigd worden als de voedselvoorraad voor schelpdieretende vogelsoorten op peil is. Om dit vast te stellen vindt monitoring van de schelpdiervoorraad plaats. De passende beoordeling sluit significante gevolgen voor schelpdieretende vogels uit als er voldoende voedselaanbod is. De Commissie vraagt zich af of monitoring van voedselvoorraden voldoende waarborgen biedt. De twijfel komt voort uit het feit dat de voedselvoorraden in de Voordelta sterk fluctueren en de toekomstige situatie moeilijk voorspelbaar is. Daarbij spelen ook cumulatieve effecten een rol (voedselvoorraad voor alle prooi-soorten tezamen, voedselbeschikbaarheid in andere Natura 2000-gebieden). Gelet op de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding van Eidearend en Scholekster denkt de Commissie dat het moeilijk zal zijn om in de Habitattoets voor de Nbw-vergunningverlening significante effecten uit te sluiten.

De voedselvoorradenproblematiek in relatie tot de schelpdiervisserij is zeer complex. Deze effectrelaties dienen volgens de Commissie aan de orde te komen in de Habitattoets die in het kader van de vergunningverlening op grond van de Nbw voor de schelpdiervisserij nodig is. Uit mondelinge toelichting van Rijkswaterstaat heeft de Commissie begrepen dat momenteel een studie wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden van dynamisch beheer in combinatie met monitoring van voedselvoorraden. Volgens de Commissie moeten bovengenoemde effectrelaties in deze studie onderzocht worden en moet duidelijk worden wat de minimale hoeveelheid kokkels en andere schelpdieren moet zijn om de instandhoudingsdoelen te kunnen halen. Ook moet de studie duidelijk maken of een betrouwbare voorspelling van toekomstige voedselvoorraden voor schelpdiereters inderdaad mogelijk is, ook gelet op de mogelijke ontwikkelingen in voedselbeschikbaarheid in andere Natura 2000-gebieden.

- De Commissie adviseert om ten behoeve van de Habitattoets in het kader van de Nbw-vergunning voor schelpdiervisserij te onderzoeken wat de minimale omvang van de schelpdiervoorraad moet zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te halen en of een betrouwbare voorspelling van toekomstige voedselvoorraden voor schelpdiereters

¹⁴ In inspraakreactie nr. 34 wijst het Zuid-Hollands Landschap op de passage in de passende beoordeling dat er bij onvoldoende opvangcapaciteit in de Voordelta als gevolg van bijvoorbeeld een strenge winter externe effecten op de Waddenzee kunnen optreden.

mogelijk is¹⁵, ook gelet op de mogelijke ontwikkelingen in voedselbeschikbaarheid voor Eidereend, Scholekster en Drieteenstrandloper in andere Natura 2000-gebieden.

2.3.2 Visserij met een stand want en zeezoogdieren

In het ontwerpbeheerplan wordt aangegeven dat voor stand wantvisserij alleen in de rustgebieden een Nbw-vergunning aangevraagd dient te worden. Verder is deze vorm van visserij overal toegestaan, ook in het bodembeschermingsgebied (voorheen Zeereservaat, de compensatie voor Maasvlakte 2).

De PKB PMR (2006) stelt: 'in het Zeereservaat worden gebruiksfuncties, die substantieel negatieve effecten hebben op mariene natuurwaarden, verboden of beperkt (en wordt een aantal beheersmaatregelen getroffen).' In de toelichting staat: 'In ieder geval zal het in te stellen Zeereservaat een aantal gebruiksfuncties niet meer worden toegestaan of worden beperkt. Dit betreft mogelijk de volgende functies waarvan de uitoefening significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied kan hebben:

- 'bodemberoerende visserij'
- 'fuiken en staande netten'

In het MER staat 'grote aantallen zeezoogdieren raken verstrikt in de netten'. Volgens de passende beoordeling zijn er geen gegevens voor Nederland. In Engeland zou 1-2% van de zeehonden sterven als gevolg van bijvangst¹⁶. Het risico is in het algemeen het grootst bij stand wantvisserij. Aan deze constatering worden geen conclusies verbonden, omdat er op dit moment sprake is van beperkte activiteit. Tegelijk wordt aangegeven dat er een toename plaatsvindt van de stand want visserij. Onduidelijk is hoe deze ontwikkeling zich verhoudt met de instandhoudingsdoelstellingen (verbeteropgave) voor de Gewone Zeehond^{17,18}.

■ De Commissie adviseert, mede gezien de uitspraken in de PKB PMR, de keuze om stand wantvisserij buiten de rustgebieden zonder meer toe te staan, nader te onderbouwen.

2.3.3 Boomkorvisserij met schepen < 260 PK

Boomkorvisserij met schepen van meer dan 260 pk is niet toegestaan in het bodembeschermingsgebied en in de rustgebieden. Boomkorvisserij met schepen van minder dan 260 pk is niet toegestaan in de rustgebieden, in het bodembeschermingsgebied is zij vergunningplichtig.

De Commissie merkt op dat de compensatie voor Maasvlakte 2, die uitgewerkt wordt in de vorm van het bodembeschermingsgebied, steeds op een gesloten gebied was gebaseerd. In het ontwerpbeheerplan wordt zelfs een relatie gelegd tussen het uitsluiten van de boomkorvisserij en de voedselsituatie van de Zwarte zee-eend (compensatiesoort Maasvlakte 2).

¹⁵ zodanig dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is dat er geen significante gevolgen te verwachten zijn.

¹⁶ Volgens Europese jurisprudentie in relatie tot de Vogelrichtlijn is een extra tol ten gevolge van exploitatie van >1% niet meer als kleine hoeveelheid te beschouwen (Passende Beoordeling, p. 202).

¹⁷ In inspraak 21 stelt Stichting de Noordzee dat stand want visserij ingevolge het Kokkelvisserij-arrest beoordeeld dient te worden in het kader van de Nbw.

¹⁸ Stand wantvisserij zou volgens inspraakreactie nr. 21 met name schade toebrengen aan de Bruinvis. De Bruinvis is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In Nederland is de bescherming daarvan geregeld via de Flora- en Faunawet.

De meeste boomkorvisserij wordt bedreven door (euro)kotters van >260 pk. De huidige bijdrage van schepen van <260 pk is inderdaad beperkt. Een bovengrens aan motorvermogen levert echter speelruimte voor aanpassingen binnen de bestaande vloot, waardoor een mogelijke verschuiving naar iets minder zware boomkorvisserij mogelijk blijft. Onduidelijk is of zo'n ontwikkeling consequenties kan hebben voor de compensatieverplichting ten gevolge van Maasvlakte 2. Daarnaast is niet duidelijk of de aangekondigde beperking ook geldig is voor buitenlandse vissersschepen¹⁹.

- De Commissie adviseert het toestaan van de Boomkorvisserij behalve aan de Nbw ook te toetsen aan de compensatieopgave van de Maasvlakte 2.

- In de passende beoordeling wordt aanbevolen om deelgebied 3 (Bollen van het Nieuwe Zand) uit te breiden in oostelijk (bedoeld wordt zuidzuidoostelijke) richting tot de rand van de vaargeul, met name om de rust voor zwarte zee-eenden te waarborgen. In het MER is niet aangegeven waarom dit alternatief niet verder is uitgewerkt. De Commissie beveelt aan deze afweging alsnog inzichtelijk te maken²⁰.

2.3.4 Maatregelen gericht op Grijze en Gewone Zeehond

Alle maatregelen in het ontwerpbeheerplan zijn gericht op de Gewone Zeehond waarvoor een verbeteropgave geldt. In het ontwerpaanwijzingsbesluit Voordelta wordt ten aanzien van de Grijze Zeehond als doelstelling geformuleerd: behoud omvang en kwaliteit leefgebied. Als toelichting wordt aangegeven dat recent een aantal van 200 zeehonden is aangetroffen en dat de eerste voortplanting is geconstateerd. In het MER wordt niet duidelijk gemaakt waarom er voor de Grijze Zeehond geen significant negatieve gevolgen van huidig gebruik en autonome ontwikkeling zijn, en voor de Gewone Zeehond wel.

- De Commissie adviseert alsnog te onderzoeken of voor de Grijze Zeehond significant negatieve gevolgen van huidig gebruik en autonome ontwikkeling te verwachten zijn en of de maatregelen in het ontwerpbeheerplan voldoende zijn om de doelstelling voor de Grijze Zeehond te behalen.

2.3.5 Maatregelen gericht op diverse vormen van recreatie

In verschillende inspraakreacties²¹ wordt opgemerkt dat de maatregelen ter beperking van diverse vormen van recreatie worden gebaseerd op onderzoek en aannamen over mogelijke verstoringsbronnen en verstoringsafstanden, die (te) weinig onderscheidend zijn en onvoldoende aansluiten op de beleving in de praktijk. Ook wordt opgemerkt dat de significantiegrenzen onvoldoende zijn onderbouwd en onvoldoende rekening houden met de dynamiek van natuurlijke systemen.

In de passende beoordeling zijn de resultaten van de inventarisatie van het huidige recreatief gebruik in de Voordelta opgenomen, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de belangrijkste recreatievormen. Deze gegevens bieden de mogelijkheid om vast te stellen op elke locaties het recreatief gebruik en de

¹⁹ In inspraakreacties nr. 18, 21 en 35 wordt aandacht gevraagd voor buitenlandse vissers.

²⁰ In inspraakreactie nr. 18 wijst Vereniging Natuurmonumenten er op dat de situatie ten oosten van de Bollen van de Ooster (belangrijk rustgebied voor zwarte zee-eenden) identiek is aan de Bollen van het Nieuwe Zand, en de beheermaatregelen dus gelijk moeten zijn.

²¹ Onder andere inspraakreacties nr. 3, 4, 8, 9, 10 en 13.

aanwezigheid van beschermde habitats en soorten met elkaar kunnen conflicteren. Het is daarbij van belang dat gekeken wordt naar gebruiksintensiteiten, seizoeninvloeden en kwetsbare perioden. De passende beoordeling verwijst tevens naar onderzoek over verstoringsafstanden van recreatie op bijvoorbeeld vogels en zeehonden.

Er is echter nog veel onduidelijkheid over dosis-effectrelaties, namelijk in welke mate een toename van recreatief gebruik leidt tot een toename van de verstoring. Dit betekent dat er onzekerheid bestaat over het mogelijk overschrijden van significantiegrenzen als gevolg van het huidig en toekomstig recreatief gebruik en over het effect van de maatregelen uit het beheerplan. In het MER is aangegeven dat er ook onzekerheid bestaat over de verwachte toename van de gebruiksfuncties. Activiteiten en gebruik daarvan zijn voortdurend in ontwikkeling.

■ Gezien de vele onzekerheden adviseert de Commissie om in het monitoringsprogramma aandacht te besteden aan het actuele en zich ontwikkelende recreatief gebruik (met onderscheid in relevante recreatievormen) en aan de dosis-effectrelaties bij het bepalen van mogelijke effecten op natuur in relatie tot andere verstoringsbronnen.

2.4 Opmerkingen over het beheerplan

2.4.1 **Handreiking Beheerplannen Natura 2000-gebieden**

Hoewel het niet de taak van de Commissie is om het ontwerpbeheerplan te toetsen, wil de Commissie toch opmerken dat in het ontwerpbeheerplan elementen ontbreken die de Handreiking aangeeft. Het gaat om:

- relatie met andere wet- en regelgeving;
- uitwerking maatregelen in omvang, ruimte en tijd;
- welke kwaliteit van water, bodem en lucht binnen en buiten het gebied en welke ruimtelijke samenhang nodig zijn om de doelstellingen te realiseren (Er is wel een overzicht van fysisch-chemische elementen, maar verdere uitwerking ontbreekt);
- visie op externe werking;
- inzicht welke van de bevoegde instanties voor de uitvoering van concrete instandhoudingsmaatregelen in (delen van) het Natura 2000-gebied de verantwoordelijkheid draagt;
- monitoring;
- globale kostenraming.

■ De Commissie adviseert deze elementen in het definitieve Beheerplan op te nemen.

2.4.2 **Voor welke handelingen geldt het Beheerplan als afwegingskader?**

Het ontwerpbeheerplan heeft een functie als afwegingskader voor de vergunningverlening op grond van de Nbw. In het ontwerpbeheerplan is aangegeven voor welke activiteiten het regime van de Nbw van toepassing is. Dat wil zeggen de activiteiten waarvoor (1) een habitattoets altijd verplicht is ofwel (2) in verband met (mogelijk) negatieve effecten een vergunning dient te worden aangevraagd op basis van een verslechterings- en verstoringstoets of (3) na een passende beoordeling worden benoemd. In hoeverre (en zo ja: hoe) een gebruiker of initiatiefnemer bij de habitattoets gebruik kan maken van het

beheerplan en de passende beoordeling maakt het ontwerpbeheerplan niet duidelijk.

- De Commissie adviseert om in het definitieve Beheerplan aan te geven wat de functie van het Beheerplan is voor activiteiten die (mogelijk) vergunningplichtig zijn op grond van de Nbw.

2.5 Monitoring en evaluatie

2.5.1 Afstemming monitoringsprogramma's

In en rondom het Deltagebied worden naar verwachting verschillende monitoringprogramma's geïmplementeerd, waaronder die van het Kierbesluit Haringvliet, Maasvlakte 2 inclusief compensatieopgave en de Natura 2000-gebieden in relatie tot de beheerplannen. Afstemming van de langjarige metingen kan de monitoring verbeteren, inclusief spiegeling aan referentiegebieden²².

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag na te gaan hoe de regionale monitoring- en evaluatieprogramma's en de landelijke monitoring²³ elkaar onderling kunnen versterken.

2.5.2 Toetsingskader significantiegrenzen

De Commissie vreest dat de gehanteerde beoordelingssystematiek om de significantie te bepalen van afwijkingen in de populatieomvang ten opzichte van instandhoudingsdoelstellingen, in de praktijk op praktische problemen zal stuiten. Ten gevolge van normale populatieschommelingen, telfouten en de complexiteit van het Voordeltagebied is een afwijking van bijvoorbeeld 1%, die bij sommige soorten als norm geldt, niet detecteerbaar.

- De Commissie adviseert om de werking van het toetsingskader van het beheerplan te evalueren.

²² Het verdient aanbeveling na te gaan welke rol de terreinbeherende organisaties hierbij kunnen vervullen. Zie ook inspraakreacties nr. 18 (Vereniging Natuurmonumenten) en nr. 30 (Staatsbosbeheer) hierover.

²³ Inzake de door de EU opgelegde landelijke monitoringplicht van Natura 2000-gebieden, vormgegeven via het Netwerk Ecologische Monitoring van de Rijksoverheid en het MWTL-programma van Rijkswaterstaat.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Beheerplan Voordelta en de aanvulling daarop

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 26 februari 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Commissie voor de M.E.R.
T.a.v. mevr. J.M. Bremmer
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectbeoordeling
ingekomen :	27 FEB 2007
nummer	
dossier	1027 - 35 4/m38
afgeleverd door :	Br MS

Contactpersoon
Jeroen Ligtenberg
Datum
26 februari 2007
Ons kenmerk
-

Doorkiesnummer
070-3366851
Bijlage(n)
9x ontwerp-beheerplan, Plan-MER en Passende
Beoordeling
Uw kenmerk
-

Onderwerp
Formele toetsing Plan-MER en Passende Beoordeling
bij ontwerp-beheerplan Voordelta

Geachte mevrouw Bremmer,

Op 1 maart a.s. start de ter visie legging van het ontwerp-beheerplan Voordelta alsmede van de 2 documenten die de onderbouwing leveren voor het beheerplan, te weten het Plan-MER en de Passende Beoordeling. Bij deze vragen wij u om een formele toetsing van:

- het Plan-MER Beheerplan Voordelta;
- de Passende Beoordeling huidig en toekomstig gebruik in Natura 2000-gebied Voordelta.

Bij de totstandkoming van deze documenten is uw informele advies op het concept Plan-MER en de concept Passende Beoordeling van 21 november 2006 jl. zoveel als mogelijk betrokken.

Het resultaat van de formele toetsing zal – tezamen met de verwerking van de inspraakreacties op het ontwerp-beheerplan alsmede op het Plan-MER en de Passende Beoordeling – meegenomen worden bij de afronding van het definitieve beheerplan, dat in september 2007 gereed komt.

RWS Noordzee
Postadres Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk (ZH)
Bezoekadres Lange Kleiweg 34

Telefoon 070 336 66 00
Fax 070 390 06 91
Internet www.noordzee.org

Bereikbaar met tram 17 vanaf Den Haag HS en Den Haag CS, 5 minuten loopafstand vanaf station Rijswijk.

Bijgaand treft u 9 exemplaren aan van het ontwerp-beheerplan, het Plan-MER en de Passende Beoordeling, welke verspreid kunnen worden onder de werkgroepleden.

Ik zie de uitkomsten van de toetsing met veel belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
namens deze,
De Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat Noordzee,
namens deze,
Het hoofd van de Afdeling Planvorming en Advies

Drs. J.G.M. Wijering

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 mei 2007 waarin de termijn van het advies wordt verlengd in verband met de aanvulling op het MER

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Commissie voor de M.E.R.
T.a.v. mevr. J.M. Bremmer
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Commissie voor de milieu-evaluatie	
Commissie voor de milieu-evaluatie	
ingekomen :	25 MEI 2007
nummer	
dossier	1824-71
kopie naar :	Brc gl

Contactpersoon
Jeroen Ligtenberg
Datum
24 mei 2007
Ons kenmerk
- 1110
Onderwerp
Verzoek tot aanhouden advies Commissie MER

Doorkiesnummer
070-3366851
Bijlage(n)
-
Uw kenmerk
-

Geachte mevrouw Bremmer,

Bij brief van 26 februari jl. heeft het Bevoegd Gezag de Commissie MER gevraagd om een formele toetsing van het Plan-MER Beheerplan Voordelta en de Passende Beoordeling huidig en toekomstig gebruik in Natura 2000-gebied Voordelta.

Op 14 mei 2007 is er een gesprek geweest tussen het Bevoegd Gezag en de Commissie MER betreffende het eindconcept advies van de Commissie. In het eindconcept advies is door de Commissie geoordeeld dat op één onderdeel essentiële informatie ontbreekt. Dit betreft cumulatie met andere projecten en de autonome ontwikkeling, met name betreffende de morfologische veranderingen en de effecten van vertroebeling als gevolg van de tweede Maasvlakte.

Bevoegd Gezag is voornemens het advies van de Commissie op te volgen door te voorzien in een aanvulling op deze essentiële tekortkoming en door hier bij de definitieve vaststelling van de maatregelen rekening mee te houden. Met deze brief vraagt het Bevoegd Gezag de Commissie om het advies aan te houden tot zij de mogelijkheid heeft gehad om de Commissie te informeren op welke wijze zij de essentiële tekortkoming in het beheerplan wil adresseren. Om de commissie de gelegenheid te geven het advies op het Plan-Mer in samenhang met het advies op het MER (aanleg/bestemming) van de Maasvlakte 2 te kunnen beoordelen wordt gevraagd het advies uit te stellen tot week 28.

Het Bevoegd Gezag zal de commissie MER in week 26 een notitie doen toekomen dat de Commissie in haar oordeel kan laten meewegen. In deze notitie zullen de volgende aspecten worden behandeld:

RWS Noordzee
Postadres Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk (ZH)
Bezoekadres Lange Kleiweg 34

Telefoon 070 336 66 00
Fax 070 390 06 91
Internet www.noordzee.org

Bereikbaar met tram 17 vanaf Den Haag HS en Den Haag CS, 5 minuten loopafstand vanaf station Rijswijk.

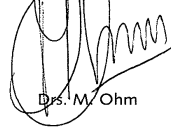

- 1110

- Op welke wijze met de resultaten van de MER Aanleg Maasvlakte 2 in het Plan-MER/Passende Beoordeling/Beheerplan is omgegaan.
- Wat de morfologische onderbouwing is van de maatregelen in het beheerplan en op welke studies deze onderbouwing is gebaseerd. Expliciet zal hierbij worden ingegaan op de morfologische studies t.b.v. de MER Aanleg Maasvlakte 2.
- Op welke wijze rekening is gehouden met het Kierbesluit van het Haringvliet bij het opstellen van de maatregelen.
- In hoeverre de tijdelijke en permanente effecten van de Maasvlakte 2 invloed hebben op de voorgestelde maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken.
- Op welke wijze bovenstaande aspecten in de door de commissie beoordeelde producten zullen worden opgenomen.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
namens deze,
De Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat Noordzee,
namens deze,
Hethoofd van de Afdeling Planvorming en Advies *ai*

Drs. M. Ohm

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 42 d.d. 28 februari 2007

Inspiraak

Ontwerp-beheerplan Voordelta open voor inspraak

Donderdag 1 maart tot en met woensdag 11 april 2007

De Voordelta, de ondiepe zee en omliggende stranden voor de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden, is een voor Nederland waardevol natuurgebied. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft de Voordelta om die reden aangemeld als Natura 2000-gebied, een Europees netwerk van natuurgebieden. De minister heeft het ontwerp-aanwijzingsbesluit hiervoor in januari ter inspraak aangeboden. Het ontwerp-beheerplan is een uitwerking van dit besluit. In het beschermde Voordeltagebied wordt naar verwachting vanaf 2008 Maasvlakte 2 aangelegd.

Volgens de Natuurbeschermingswet 1998 is compensatie van het verlies aan natuur verplicht. Voor de natuurbescherming en natuurcompensatie bevat het ontwerp-beheerplan als maatregelen het realiseren van een bodembeschermingsgebied en daarbinnen rustgebieden.

Het bodembeschermingsgebied werd eerder zeeservaat genoemd. Dit suggereert ten onrechte dat het gaat om een gebied waar veel beperkingen zouden gelden voor menselijke activiteiten. Het gaat echter met name om bescherming van de zeebodem.

De spelregels om de waardevolle natuur en menselijke activiteiten in de Voordelta te combineren hebben als doel het in stand houden van de beschermde natuur, compenseren van verlies aan beschermde natuur bij aanleg van Maasvlakte 2 en binnen deze natuurbescherming ruimte bieden voor recreatie, visserij en andere activiteiten.

Het ontwerp-beheerplan geeft een overzicht welke menselijke activiteiten op welke plaatsen en gedurende welke perioden van het jaar uit het oogpunt van natuurbescherming wel of niet zijn toegestaan. Voor activiteiten die bij het vaststellen van dit beheerplan in de Voordelta plaatsvonden, geeft het plan aan of ze zonder voorwaarden, onder voorwaarden of niet meer kunnen worden voortgezet. Voor nieuwe activiteiten of uitbreiding van bestaande activiteiten beschrijft het plan de procedure waarin getoetst wordt of de activiteit is toegestaan en of een vergunning vanwege de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.

Het ontwerp-beheerplan is onderhouden door twee documenten waarin de afwegingen bij het opstellen van het ontwerp-beheerplan zijn vastgelegd:

- De "Passende beoordeling huidige en toekomstig gebruik in Natura 2000-gebied Voordelta", een overzicht en beoordeling van de effecten van bestaande activiteiten op de natuurdoelstellingen.
- Het "Plan-MER beheerplan Voordelta", waarin is onderzocht welke mogelijkheden en alternatieven er zijn voor het optimaliseren van de maatregelen in het beheerplan Voordelta.

Het ontwerp-beheerplan is opgesteld door het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de provincies Zuid-Holland en Zeeland in samenwerking met het Project Mainport-ontwikkeling Rotterdam en maatschappelijke organisaties. Het beheerplan heeft een looptijd van zes jaar.

In die periode worden realisatie en maatregelen gevolgd. Het ontwerp-beheerplan, de passende beoordeling en het plan-MER staan gedurende zes weken open voor inspraak.

Hoe komt u een meer informatie?

Tijdens de inspraakperiode kunt u het ontwerp-beheerplan Voordelta, het plan-MER beheerplan Voordelta en de passende beoordeling inzien bij:

- de hoofdstedelijke van openbare bibliotheken van Rotterdam, Hoek van Holland, Hoogvliet, Schiedam, Maassluis, Spijkenisse, Goedereede, Vlissingen, Westvoorne, Rockanje, Burgh Haamstede, Zierikzee, Domburg en Brielle;
- de (deel)gemeentehuizen van Rotterdam, Hoek van Holland, Hoogvliet, Schiedam, Maassluis, Spijkenisse, Goedereede, Vlissingen, Noord-Beveland, Hellevoetsluis, Schouwen-Duiveland, Westvoorne, Brielle en Rozenburg;
- de provinciehuizen van Zuid-Holland in Den Haag en Zeeland in Middelburg;
- de bibliotheken van Rijkswaterstaat Zeeland in Middelburg, Rijkswaterstaat Zuid-Holland in Rotterdam en Rijkswaterstaat Noordzee in Rijswijk;
- de bibliotheken van de ministeries van Verkeer en Waterstaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, beide in Den Haag;
- de stadsregio Rotterdam en het Havenbedrijf Rotterdam;
- de bibliotheken van de waterschappen Hollandsche Delta in Dordrecht en Zeeuwse Eilanden in Middelburg en van het Hoogheemraadschap van Delfland in Delft.

Voor vragen of nadere informatie over de inhoud van het ontwerp-beheerplan of het opvragen van een exemplaar hiervan kunt u contact opnemen met Rijkswaterstaat Noordzee, telefoon 070 3386600.

Een digitale versie is te raadplegen op

www.rijkswaterstaat.nl/noordzee.

Hier vindt u ook meer informatie over het ontwerp-beheerplan. Voor vragen over de procedure kunt u terecht bij het Inspiraakpunt, tel. 070 351 80 18.

Hoe kunt u reageren?

Schriftelijk

Stuur uw zienswijze naar:

Inspiraakpunt

Ontwerp-beheerplan Voordelta

Postbus 30316

2500 GH Den Haag

Via internet

Op www.inspraakvew.nl kunt u online uw mening geven door het invullen van een reactieformulier.

Modeling

Tijdens vier hoorzittingen hebt u de mogelijkheid om mondeling in te spreken.

dinsdag 27 maart 2007

Gemeentehuis Schouwen-Duiveland
Laan van Sint Hilaire 2 in Zierikzee

donderdag 29 maart 2007

Dorpsbond
Dorpsbond 4 in Ouddorp

maandag 2 april

De Zandput
Zandput 5 in Serooskerke Walcheren

dinsdag 3 april

Het Wapen van Marion
Zeeweg 60 in Oostvoorne

Het programma van de avonden is als volgt:

18.30 uur: informatiemarkt

19.00 uur: plenaire presentatie

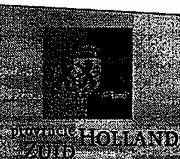
19.15 uur: plenair vragen beantwoorden

20.30 uur: officiële hoorzitting

Als u tijdens de hoorzitting wilt inspreken, stellen wij het op prijs als u dit uiterlijk drie dagen van te voren aan het Inspiraakpunt kenbaar maakt, telefoon 070 351 80 18.

Wat gebeurt er met uw reactie?

De ingebrachte reacties worden verwerkt in een nota van bevindingen. Iedere inspreker krijgt deze toegestuurd. Na de inspraakperiode stellen ministerie en provincies het eventueel aangepaste beheerplan vast. Het besluit over het definitieve beheerplan staat open voor beroep bij de Raad van State.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat en de provincies Zuid-Holland en Zeeland

Bevoegd gezag: Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

Besluit: goedkeuring Beheerplan Voordelta

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: n.v.t. (plan-m.e.r. plichtig)

Activiteit: Het beheerplan moet inzicht geven in de gebruiksmogelijkheden van het Natura 2000-gebied Voordelta en de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. De ontwerp instandhoudingsdoelstellingen zijn gepubliceerd in het Ontwerpbesluit Voordelta d.d. 27 november 2006. De looptijd van het beheerplan is 6 jaar.

Procedurale gegevens:

verzoek om advies: 26 februari 2007

advies uitgebracht: 19 juli 2007

Toetsing

Bij brief van 26 februari 2007²⁴ heeft Rijkswaterstaat de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 28 februari 2007 ter inzage gelegd²⁵. Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder 'de Commissie' genoemd. De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen²⁶, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie of er tekortkomingen zijn, waarbij de vraag centraal staat of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een essentiële tekortkoming. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. J.H. van den Berg
prof.mr. A. Freriks
drs. R.H.D. Lambeck
drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)
ir. K.A.A. van der Spek
ing. R.L. Vogel

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.M. Bremmer

²⁴ Zie bijlage 1.

²⁵ Zie bijlage 2.

²⁶ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.		A.H. Smit	Ouddorp
2.		A. Aleman	Goedereede
3.		A.D. Bos	Arnhem
4.	20070320	Gemeente Schouwen-Duiveland	Zierikzee
5.	20070328	A.M. Blaakman	Oostburg
6.		A. Bout	Kamperland
7.	20070402	Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten	Amersfoort
8.	20070505	Gemeente Goedereede	Goedereede
9.	20070407	Camping de Oase	Renesse
10.	20070327	RECRON Zeeland mede namens HISWA, Veero en RECRON Schouwen-Duiveland	Middelburg
11.	20070407	Noordzeepark	Ouddorp aan Zee
12.		A.H.J. Freijisen	Brielle
13.		J.H. Magnée	's-Gravenhage
14.		J.W. Bout	Tholen
15.		F. Graaff	Honselersdijk
16.	20070410	Den Hollander Advocaten namens Recreatiepark De Klepperstee B.V.	Middelharnis
17.	20070410	Rotterdam Roots	Rotterdam
18.	20070411	Vereniging Natuurmonumenten	Rotterdam
19.	20070410	Rederscentrale C.V.	Oostende, België
20.	20070411	Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland	Serooskerke
21.	20070411	Stichting De Noordzee	Utrecht
22.	20070406	Recreatieschap Voorne/Putten/Rozenburg	Schiedam
23.	20070411	Federatie van hengelsportverenigingen	Kerkdriel
24.	20070410	Vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming Goeree Overflakkee	Middelharnis
25.	20070409	A. Ruijtenberg	Renesse
26.	20070410	VeKaBo Zeeland	Ellemeet
27.	20070411	Havenbedrijf Rotterdam N.V.	Rotterdam
28.	20070411	Zeeuwse Milieufederatie	Goes
29.	20070710	Waterschap Hollandse Delta	
30.	20070410	Stadsbosbeheer mede namens Vereniging Natuurmonumenten	Tilburg
31.	20070411	Gemeente Noord-Beveland	Wissenkerke
32.	20070410	Gemeente Westvoorne	Rockanje
33.	20070407	Stichting tot behoud van het huidige Rijnmondgebied	Oostvoorne
34.	20070410	Stichting Het Zuid-Hollands Landschap	Rotterdam
35.	20070410	Productschap Vis	Rijswijk
36.	20070411	Kamer van Koophandel voor Zeeland	Middelburg
37.	20070411	Gemeente Veere	Domburg
38.	20070411	Stichting Het Zeeuwse Landschap	Heinikenszand
39.	20070408	Stichting Het Oude Nieuwland	Ouddorp
	20070327	Verslag informatieavond	Zierikzee
	20070329	Verslag informatieavond	Ouddorp
	20070402	Verslag informatieavond	Serooskerke

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
	20070403	Verslag informatieavond	Oostvoorne

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 t/m 7 op 4 april 2007

nrs. 8 t/m 39 op 27 april 2007

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Beheerplan Voordelta en de aanvulling daarop**

Het beheerplan Voordelta moet inzicht geven in de gebruiksmogelijkheden van het Natura 2000-gebied Voordelta en de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied te bereiken. De looptijd van het beheerplan is 6 jaar.

ISBN: 978-90-421-2113-3